

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий Інститут гуманітарних і соціальних наук
Кафедра цивільного, господарського та екологічного права

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Саксонов В.Б. _____

«___» _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Правознавство»

Галузь знань	18	Виробництво та технології
Спеціальність	185	Нафтогазова інженерія та технології
Освітній рівень.....		бакалавр
Освітня програма		Нафтогазова інженерія та технології
Вид дисципліни		нормативна
Форма навчання		очна/заочна
Навчальний рік		2019/20
Семестр		6
Кількість кредитів ECTS ...		3 кредити ECTS (90 годин)
Форма підсумкового контролю		диф. залік

Викладач: Мішура І.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» для бакалавра спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія та технології» / Мішура І.В./ Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. цивільного, господарського та екологічного права – Д. : НТУ «ДП», 2019. – 17 с.

Розробники:

Мішура І.В. старший викладач кафедри цивільного, господарського та екологічного права.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія та технології» (протокол № 6 від 07.06.2019).

Рекомендовано до видання редакційною радою НТУ «ДП» (протокол № 7 від 05.07.2019).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	6
6.1 Шкали	6
6.2 Засоби та процедури	7
6.3 Критерії	8
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ..	Error! Bookmark not defined.

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія та технології» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни З6 «Правознавство» віднесено такі результати навчання:

ЗР9	Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
-----	--

Мета дисципліни – надання допомоги студентам денної, заочної та вечірньої форм навчання у вивченні дисципліни «Правознавство».

Процес побудови правової держави та громадянського суспільства в Україні, насамперед, передбачає необхідність формування нового, вищого рівня правової свідомості та правової культури. Великого значення набувають правове виховання і правова освіта, адже без глибоких знань права та законодавства, прав, свобод та обов'язків людини і громадянина еволюційний розвиток жодного суспільства не відбувається, а тому зростає роль викладання навчальної дисципліни «Правознавство» для студентів підготовки бакалаврів всіх напрямів.

Вивчення дисципліни «Правознавство» особливої актуальності набуває з огляду та проведення правової реформи, в процесі якої планується прийняття багатьох нових законів, створення ефективної національної правової системи, що дасть змогу інтегруватися в Європейське правове поле, сформувати ефективні інститути громадянського суспільства та побудувати дійсно демократичну соціально-правову державу.

Дисципліна «Правознавство» передбачає вивчення основ теорії держави і права, важливих інститутів конституційного, адміністративного, трудового, цивільного, кримінального, сімейного, гірничого та інших галузей права.

Дана програма містить плани практичних занять за розділами і темами курсу, питання для повторення, методичні рекомендації, перелік рекомендованих джерел, питання до підсумкового контролю.

Становлення України як правової держави передбачає якісно новий рівень підготовки бакалаврів всіх напрямів. Цьому у великій мірі сприяє вивчення такої дисципліни, як «Правознавство».

Головною метою є надання допомоги студентам денної та заочної форм навчання у вивченні навчальної дисципліни «Правознавство».

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
ЗР9	ЗР9-1	Мати здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності. Уміти використовувати та застосовувати у професійній діяльності теоретичні основи національного права, а також характеристику та зміст галузей, підгалузей, правових інститутів і норм вітчизняного права щодо юридичного регулювання відносин.
	ЗР9-2	Уміти здійснювати професійне та відповідальне тлумачення норм права для подальшого використання та застосування.
	ЗР9-3	Мати здатність здійснювати реалізацію норм матеріального і процесуального права.
	ЗР9-4	Мати навички продукування правових актів (локальної правотворчості), підготовку інноваційних проектів нормативно-правових актів для подальшого використання і застосування у професійній діяльності.
	ЗР9-5	Мати здатність до вивчення обставин справи, правової кваліфікації, прийняття юридичного рішення, виконання рішення.
	ЗР9-6	Мати навички консультування з правових питань, зокрема, способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації у сфері приватноправових відносин.
	ЗР9-7	Мати здатність до захисту прав, свобод і представництва законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліни циклу загальної підготовки

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
31 Українська мова	Демонструвати знання технічної термінології, уміння логічно викласти свої думки державною мовою як усно, так і письмово.
32 Цивілізаційні процеси в українському суспільстві	Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
	Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	16	44	-	-	6	54
практичні	30	8	22	-	-	2	28
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	90	24	66	-	-	8	82

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	60
ЗР9-1-7	Основи конституційного ладу України	8
ЗР9-1-7	Основи адміністративного права та процесу	8
ЗР9-1-7	Трудове право України	8
ЗР9-1-7	Цивільне право та процес	8
ЗР9-1-7	Сімейне право	10
ЗР9-1-7	Господарське право	8
ЗР9-1-7	Кримінальне право та процес	10
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	30
ЗР9-1-7	Основи конституційного ладу України	4
ЗР9-1-7	Основи адміністративного права та процесу	4
ЗР9-1-7	Трудове право України	4
ЗР9-1-7	Цивільне право та процес	4
ЗР9-1-7	Сімейне право	5
ЗР9-1-7	Господарське право	4
ЗР9-1-7	Кримінальне право та процес	5
	РАЗОМ	90

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за

офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час диф. заліку за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
		або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи	

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК (бакалавр)

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
<p>♦ концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень;</p> <p>♦ критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності</p>	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність:	95-100
	- концептуальних знань;	
	- високого ступеню володіння станом питання;	
	- критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	75-79
	Відповідь фрагментарна	70-74
Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об’єкт вивчення	65-69	
Рівень знань мінімально задовільний	60-64	
Рівень знань незадовільний	<60	
Уміння		
<p>розв’язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів</p>	Відповідь характеризує уміння:	95-100
	- виявляти проблеми;	
	- формулювати гіпотези;	
	- розв’язувати проблеми;	
	- обирати адекватні методи та інструментальні засоби;	
	- збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію;	
	- використовувати інноваційні підходи до розв’язання завдання	
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89	
Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84	
Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	75-79	
Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-74	
Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в	65-69	

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	
	Відповідь характеризує застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності; ◆ здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	75-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)</p>	70-74
	<p>Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)</p>	65-69
	<p>Фрагментарне володіння проблематикою галузі.</p>	60-64

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Автономність та відповідальність		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах; ♦ відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб; ♦ здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	75-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-74
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень автономності та відповідальності фрагментарний	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.
Дистанційна платформа MOODL.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- 1 Довідник користувача ЄКТС [Електронний ресурс]. URL: http://mdu.in.ua/Ucheb/dovidnik_koristuvacha_ekts.pdf (дата звернення: 04.11.2017).
- 2 Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 04.11.2017).
- 3 Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 04.11.2017).
- 4 Національна рамка кваліфікацій. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.
- 5 Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/347-2018-p> (дата звернення: 04.08.2018).
- 6 Рекомендації до структури і змісту робочої програми навчальної дисципліни. Додаток 2 до листа МОН України від 9.07.2018 №1/9-434.
- 7 Стандарти і рекомендації забезпечення якості на європейському освітньому просторі. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf (дата звернення: 04.11.2017).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. (із змінами і доповненнями).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. (Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51, ст. 1122. із змінами і доповненнями).
3. Цивільний кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 40-44, ст. 356. Із змінами і доповненнями).
4. Сімейний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2009. - № 21-22, ст. 135. Із змінами і доповненнями).
5. Кодекс законів про працю України. (Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1971. – Додаток до № 50, ст. 375. Із змінами і доповненнями).
6. Кримінальний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 25-26, ст. 131. Із змінами і доповненнями).

Допоміжна

1. Правознавство: Підручник /За відп. ред. О.В. Дзери. – 10-е вид., перероб. і допов. - К.: Юрінком Інтер, 2019. – 848 с.
2. Правознавство: Навч. посіб. /С.В. Дрожжина, О.О. Одінцева, В.О. Кондратьєв та ін.; За ред. С.В. Дрожжиної. – К.: Знання, 2018. – 350 с. (Вища освіта ХХІ століття)
3. Правознавство: навч. посіб. /В.М. Олуйко, Р.І. Кондратьєв, Р.О. Стефанчук та ін.; за ред. Р.І. Кондратьєва. – К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2018. – 488 с.
4. Основи держави і права України: Підручник /За ред. проф. В.Л. Ортинського, проф. В.К. Грищука, М.А. Мацька. – К.: Знання, 2018. – 583 с.
5. Пилипенко П.Д., Хома Н.М., Кельман М.С. та ін., Основи правознавства: Навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене і доповнене. – Львів «Магнолія 2006», 2018. – 467 с.
6. Семарак О.С., Семарак І.О. Основи правознавства: Навч. посіб. - К.: Знання, 2018, - 480 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Ведерніков Ю.А., Папірна А.В. Теорія держави і права: Навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 333 с.
8. Копейчиков В.В. Теорія держави і права. К.: «Юрінком-Інтер», 2017.
9. Котюк В.О. Загальна теорія держави і права К.: «Атіка», 2005.
10. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підручник. - Харків: Еспада, 2017. – 776 с.
11. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник /За ред. О.В.Зайчука, Н.М.Оніщенко. – К., 2019. – 688 с.
12. Хропанюк В.Н. Теория государства и права 2009.
13. Конституційне право України: Підручник /О.Ф. Фрицький. – 3-є вид., перероб. і доп. - К., «Юрінком Інтер», 2016. – 512 с.
14. Шляхтун П.П. Конституційне право України: Підручник. - К.: Освіта України, КНТ, 2018 – 592 с.
15. Адміністративне право: Навч. пос. /О.І. Остапенко, З.Р. Кісіль, М.В. Ковалів, Р.В. Кісіль. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2018. – 536 с.
16. Адміністративне право України: Підручник /Ю.П. Битяк, В.М.Паращук, О.В.Дьяченко та ін.; За ред. Ю.П. Битяка. – К., «Юрінком Інтер», 2016. – 544с.
17. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У 2 т. /За заг. ред. Я.М. Шевченко. – Вид. 2-ге, доп. І перероб. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре» 2016. – Т. 1. Загальна частина. – 696 с.
18. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У 2 т. /За заг. ред. Я.М. Шевченко. – Вид. 2-ге, доп. І перероб. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре» 2011. – Т. 2. Особлива частина. – 520 с.
19. Дякович М.М. Сімейне право: навч. пос. /для студ. вищ. навч. закл./ [М.М. Дякович]. – К.: Правова єдність, 2009. – 512 с.

20. Мироненко В.П. Сімейне право України: підручник. – К., Правова єдність, 2008. – 477 с.
21. Сімейне право України: Підручник /В.І.Борисова, І.В.Жилінкова. – К., «Юрінком Інтер», 2006. – 264 с.
22. Сімейне право України: Навчальний посібник /За ред. Є.О. Харитоновна. – К.: Істина, 2018. – 200 с.
23. Сімейні правовідносини. Законодавство. Позовні заяви. - К., «Юрінком Інтер», 2016. – 320 с.
24. Бойко М.Д. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид.2-ге доповн. і перероб., - К.: Атіка, 2018. – 316 с.
25. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. – 5-те вид., перероб. І доп. - К.: Знання, 2018. – 860 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
26. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Навч. посіб. - К.: Знання, 2018. – 375 с.
27. Основи трудового права України: курс лекцій/ За ред. доктора юридичних наук, професора П.Д. Пилипенка – 4-те вид. виправ. і доп. – Львів; Магнолія, 2018. – 276 с.
28. Трудове право України: Академічний курс: Підруч. для студ. Вищ. Навч. закл. /П.Д. Пилипенко, В.Я. Бурак, З.Я. Козак та ін.; За ред. П.Д. Пилипенко. – 3-тє видання, перероб. І доп. - К.: Видавничий Дім «Ін. Юре», 2010. – 536 с.
29. Щербина В.І. Трудове право України: Підручник /За ред. В.С. Венедиктова. – К.: Істина, 2017. – 384 с.
30. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник /За ред.. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – 2-е вид., перероб. І доп. – К., 2005. – 480 с.
31. Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник /За ред.. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – 2-е вид., перероб. І доп. – К., 2017. – 544 с.
32. Кримінальне право України. Загальна частина: Схеми. Таблиці. Визначення: Навч. Посібник /За ред. Є.В. Фесенка. – К., 2017. – 272 с.
33. Бараннік Р.В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України. Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2018. – 348 с.
34. Мельник М.І. «Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність». - К.: «Атіка», 2019. – 576 с.
35. Правоохоронна та судова система України: збірник нормативно-правових актів: Довідкове видання /Упорядник Ковальчук Є.О. – Харків: вид-во «Бурун Книга», 2018. – 352 с.
36. Вольфрам Ребок Энергетическое право Украины. Краткое руководство. Киев, Arzinger, 2017. – 67 с.
37. Гелетуша Г. Г. Европа сделала ставку на биомассу / Г. Г. Гелетуша, А. В. Морозова // Коммунальное хозяйство. – 2007. – № 4. – С. 25–27.
38. Голикова С. Энергия будущего ЕС – возобновляемые источники энергии / С. Голикова // Энергетическая политика Украины. – 2016. – № 9. – С. 45–50.

39. Кишко О. Б. Щодо визначення поняття «поновлювані джерела енергії» в природоресурсовому законодавстві України / О. Б. Кишко // Держава і право : зб. наук. праць. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2017. – Вип. 38. – С. 542–545.
40. Кишко-Єрлі О. Б. Правові підстави використання поновлюваних джерел енергії як різновиду природних ресурсів / О. Б. Кишко-Єрлі // Держава і право : зб. наук. праць. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2018. – Вип. 41. – С. 485–490.
41. Краснова М.В. Компенсація шкоди за екологічним законодавством України (теоретико - правові аспекти): монографія / М.В. Краснова.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2018.-439 с.
42. Матвеева В.Г., Зенюк Л.А. Перспективы совершенствования нормативно-правового регулирования ядерной и радиационной безопасности // Энергетическое право.- 2016.- № 2.- С.15-22.
43. Земельне право України: Підручник / За ред. О.О. Погрібного та І.І. Каракаша. - Вид. 2, перероб. і доп. - К.: Істина, 2017. - 600с.
44. Транспортне право України : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М.Л. Шелухін, О.І. Антонюк, В.О. Вишневецька та ін. ; за ред. М.Л. Шелухіна. - К.: Вид. Дім. «Ін Юре», 2018. - 896 с.
45. Міжнародне економічне право: Підручник - Чубарєв В.Л.(Київ, Юрінком Інтер, 2017)
46. Міжнародне приватне право. Загальна частина. Підручник. За ред. проф. А.С.Довгерта, проф. В.І.Кисіля. – К.: Правова єдність, 2016. – 374 с.
47. Муравйов В.І., Федорова А.Л. Курс лекцій з питань законотворчості / За ред. Копиленка О.Л., Богачової О.В. – К.: МП Леся, 2016. - 456 с.
48. Матвієнко В.М., Головченко В.І. Дипломатична історія України (1923-1993 роки): навчальний посібник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. – 239 с.
49. Шнирков О.І., Заблоцька Р.О. Міжнародні економічні відносини: конспект лекцій. 3-тє вид. – Дніпропетровськ, 2018. – 256 с.
50. Основи інформаційної безпеки держави: Навчальний посібник / Гондюл В.П., Рижков М.М., Андрєєва О.М., Піпченко Н.О., Степко О.М. – К.: ІМВ, 2018. – 250 с.
51. Інформаційне забезпечення прогностно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах: Навчальний посібник / Рижков М.М., Бойчук С.І., Белоусова Н.Б. – К.: ІМВ, 2015. – 202 с.
52. Міжнародна інформаційна безпека: теорія та практика / Макаренко Є.А., Рижков М.М., Ожеван М.А. та ін. - К.: Видавничий дім Lat&K, 2012. – 350 с.
53. Екологічне право України: підручник / Медведєва М.О., Бондар Л.О., Гавриш Н.С., Годованюк А.В. та ін. – Одеса: «Фенікс», 2018. – 788 с.
54. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар / За ред. проф. А.Довгерта. – Харків: Одиссей, 2017. - 352

Електронні ресурси:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a#Find>
<http://court.gov.ua/>
<http://reyestr.court.gov.ua/>
<http://zem.ua/ru/>
<https://kap.minjust.gov.ua/>
<http://ddr.minjust.gov.ua/uk/>
<http://antiraider.ua/>
<http://www.dsiu.gov.ua/>
<http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
<http://www.kadrovik.ua/>
<http://ukrmediation.com.ua/ua/>
<https://prozorro.gov.ua/>
trade.informjust.ua
<https://setam.net.ua/>

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Правознавство» 185 «Нафтогазова інженерія та технології»

Розробник: Мішура Ірина Володимирівна

Редактор: О.Н. Ільченко

Підписано до друку 21.10.2018. Формат 30 × 42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 1,25.
Обл.-вид. арк. 1,25. Тираж 100 прим. Зам._____.

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
4960050, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19